

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra. . . . I kor. Egy hóra. . . I kor. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 . . .

Felelős szerkesztő:
HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 47. és 49. szám.

Az általános választójog.

Írta: **Dr. Jászi Viktor.**

A tegnapi napon alakult meg Budapesten az általános, egyenlő és titkos választójog országos szövetsége Bánffy Dezső báró elnöklete alatt. Résztvettek annak megalakításában pártkülömbőség nélkül az általános választójog hívei. A szövetség két alelnöke Bókai Árpád dr. egyetemi tanár és Sandor Pal volt országgyűlési képviselő, a nemzeti munkapárt tagjai. Ez is világosan mutatja, ha ugyan szükséges volna még azt bizonyítani, hogy a nemzeti munkapárt tagja lehet valaki s amellett az általános egyenlő és titkos választójog törhetlen híve és lelkes harcosa. Sőt erős meggyőződés az, mindég hangoztattam és mindég is fogom hangoztatni, hogy a nemzeti munkapártnak, ha élni, ha győzni akar, erőteljes, népies, demokratikus politikát kell folytatni. És minden erőteljes, őszinte demokratikus politikának nélkülözhetetlen előfeltétele az általános választójog behozatala. Minden szentnek maga felé hajlik a keze, és az emberek még csak nem is szentek és így annál inkább maguk felé hajlik a kezök. Hogy lehet hát várni olyan parlamenttől, amelyben a nemzetnek csak kisebbik része van képviselve, hogy olyan politikát csináljon, amelyet a küntrekedt, nem képviselt nagy néposztályok érdeke meg-

kíván! Már pedig éppen ezeknek az osztályoknak az erősítése, bajaiknak orvoslása a legelsőbb rendű nemzeti feladat.

A legelső rendű nemzeti feladat a műveltségnek a legelsőbb néprétegek számára való megnyitása, hogy azok kezébe is oda adjuk a tudás s ezzel a maga bajain való segítés hatalmas fegyverét. S megtettük-e idáig e téren, amit tenni kellett, mikor a népesség fele nem tud írni és olvasni?

A legelső rendű nemzeti feladat az ország közegészségügyének javítása, mikor úgy pusztít itt a tüdővész, mint ahogy a török, tatár sem pusztított és Magyarországon a halálozási arányszám oly magas, mint sehol Nyugat-Európában és bennünket ebben csak a kelet, Románia, Oroszország etc. mul felül. A halálozási arányszám pedig a kulturának, a jó közigazgatásnak, a tisztességes táplálkozásnak és lakásnak a mutatója és nagy halálozási arányszám szegényben egy nemzet arculatján, amelyet letrölni saját jól felfogott érdekünk is követel s amelyet csak a néppel törődő, a népet gondozó közigazgatással és közigazgatási politikával törölhetünk le. De ilyen közigazgatásnak, ilyen közigazgatási politikának erélyes és igazi biztosítója csak olyan parlament lehet, amely gyökerét és létalapját éppen ezekben a néprétegekben találja.

És ott van a kivándorlás: a leg-

jobb munkáskezek itt hagyják az országot tömegestül, köztük az alföld legszebb, legerősebb magyar népe. A föld megmunkálására termelt dolgos kezek nem érvényesülhetnek, nincs föld, amelyet munkájokkal megszerezhetnének, amelyből virágzó családok ezrei kelhetnének ki, a magyar nemzetnek új meg új oszlopai.

Soha sem felejttem el azt a jeleneget, amely két héttel ezelőtt szemeim előtt lejátszódott. A nemzeti munkapárt nagygyűlése előtt Tisza fogadta a derék balmazújvárosiak tisztelgő küldöttségét s válaszában azt mondta, hogy fáj szívének, ha azt látja, hogy derék, becsületes munkás magyar emberek nem tudnak földhöz jutni. Elmondta, hogy ő becsületes ember, nem ígér olyasmit, amit meg nem tarthat s így azt sem, hogy földet fog nekik juttatni, de ígérte, hogy amit ebben tehet, meg fogja tenni. Hát ime Tisza, akiről senki sem fogja mondhatni, hogy demagógiában utazik, rámutat földműves népünknek erre a sajnó sebére, csak hogy aztán én ilyen nagy dologban nem elégedném meg a privát közbenjárás apró fastromával: itt a nemzet testének egy nagy betegségéről van szó, amelynek orvoslása fontosabb, mint a vezényszó, mint az ágyuk, mint a bank, mint minden, ami miatt az utolsó tíz évben obstruáltak, harcoltak, összeveszttek és kibékültek a hivatalos politika vezérei és közkatonaí.

A vén szolga.

M és Mme Ricampin (a Ricampin et Cie cég főnöke) a vadász-idényre Compiègneben gyönyörű kastélyt béreltek, vadász-erdővel, parkkal, az ősök falon függő portraijeivel együtt és seregestül küldték széjjel a meghívásokat.

Ezek pedig nem a legjobban sikerültek. A meghívottak nagyrésze, mintha csak összebeszéltek volna, hirtelen rosszul lett, vagy már másutt volt elfoglalva. Mégis akadnak sokan — azok közül, akikre nem sok súlyt fektettek — akiket odacsábított a fácskú erdő s Ricampinék ismeri kitűnő konyhája.

Annál nagyobb volt a már-már csüggedni kezdő Ricampin-pár öröme, midőn egy reggel a következő levelet kapták:

Nagyságos asszonyom!

Szíves meghívó sorait kézhez kapva, bátor vagyok értesíteni, hogy becses meghívásuknak örömmel teszek eleget. Julius hatodikán érkezem az öt órai vonattal s magammal hozom öreg szolgálomat, Sebastian, aki már harminc esztendeje szolgálja családukat, annyira ismeri minden szokásom, hogy — vén fia létemre — néhány napig sem nélkülözhetném jelenlétét.

Juttassa el kedves férjéhez őszinte üdvözléteim

kézesókoló híve

D'Ocose Déthé vikomt.

— Ah! — kiáltá diadalmasan Ricampin. — Ez már valami! Egy D'Ocose-Déthé vikomt! akinek a családját harminc év óta szolgálja egy cseléd. Nálunk egy hónapig sem maradnak.

Nagyon szeretetreméltónak kell lennünk a derék Sebastiannal — fontoskodott Mme Ricampin. — Jól fog esni a gazdájának.

Hétfőn M. Ricampin a batárral — befogva en poste, két kürtös lakájjal a Compiègne — maga ment a vonathoz becses vendége elé.

A pályaudvaron ácsorgók közül valaki megkérdezte:

— Párisba megy?

— Nem, — felelte jó hangosan — kitűnő barátomat D'Ocose vikomtot várom, aki most érkezik, öreg komornyikja, Sebastian kíséretében. Harminc év óta szolgálja a családjukat. Ritkaság manap!

Az elegáns vikomt öt órakor csakugyan megérkezett. De az érdemes Sebastian még a gazdáján is túltett. Ünnepeles, régi szabású liberijában, tisztes, galambbész hajával,

diplomatahoz illő zárkózott arcával valóságos méltóságteljes képet nyújtott. Korrekt volt és diszkrét. Kellő távolságban követte gazdáját, vállán a fegyverrel, kezében a töltegytáskával és mégsem alázatosan, mint az olyan cseléd, ki már régóta élvezi gazdái bizalmát.

Ricampin lármás nyájassággal fogadta vendégét, majd meandyörgő hangon kiáltotta inasainak:

— Vegyétek el Sebastian urtól a táskát! Mire vártok?

Az öreg szolga a kocsis mellett akart helyet foglalni, de M. Ricampin úgy vélte, hogy az alkony nagyon hűvös, jobb lesz, ha beletül a kocsiába, velük szemközt.

— Ahogy kívánja — mosolygott d'Ocose.

A kastély előtti perronon Mme Ricampin várta vendégeit, mint egy várurnához illik.

A szokásos kézesókok, üdvözlések után elvezette a vikomtot a számára kijelölt lakosztályba.

Gyönyörű hálóterem a földszinten, fürdő- és toilette-szoba, kis szalon. Majd diadalmasan nyitott fel még egy ajtót.

— Bár benn a cseléd-lakosztályban is gyönyörű szobát ajánlhattam volna fel

Weisz Adolf posztó kereskedése ideiglenesen a főtözsdével szemben — levő bódében. —

De ezeket a sebeket, amelyeken pedig csakugyan a nemzet életerejé omlik ki, meg aztán a közigazgatásnak elmaradottságát, a kisemberek érdekei iránt való érzéketlenségét, az igazságszolgáltatás lassúságát és drágaságát, mindazt a sok visszasságot, ami a közintézmények részéről a szegény embert éri, csak azok érzik igazán, az orvoslásra csak azok éreznek igazi érélyes, elodázást nem tűrő türelmetlenséget, akiket közvetlenül érint, akiknek bőrre megy a dolog; és csak oly parlament fog ezeknek haladéktalan és érélyes gyógyításához, amely ezeknek a közvetlenül szenvedőknek és türelmetlen tőrőknek kezéből veszi mandátumát: az általános választójog parlamentje.

Aki a nemzet igazi meggyőződését akarja és aki a nemzet alatt az egész nemzetet és nemcsak keskeny rétegét érti, annak akarnia kell az általános választójogot, amelynek hogy nincsenek meg azok a nemzetrontó következményei, csakis a politikai hatalom súlypontját fogja átvinni az eddigi tényleg — ha jogilag nem is — kiváltságolt osztályokról a dolgozó polgárság legszélesebb rétegeire, ezt napról-napra többen látják be s ezzel arányban napról-napra száporodik az általános választójog híveinek tábora.

Pestmegye főispánja A király, mint a hivatalos lap mai száma közli, gróf Ráday Gedeon földbirtokost Pestmegye és Kecskemét város főispánjává nevezte ki. Az erről szóló királyi kézirat a következő:

A belügyminiszterium vezetésével megbízott magyar miniszterelnökön előterjesztésére gróf Ráday Gedeon földbirtokost Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegye és Kecskemét törvényhatósági város főispánjává kinavezem.

Kelt Bécsben, 1910. évi április 13 án.

Ferencz József s. k.

Gróf Khuen-Héderváry Károly s. k.

Sebastiannak, úgy gondolom vikomt, önnek kellemesebb, ha meghitt, öreg szolgája kéznél, mellette van. Ugy-e bár Sebastian, ön is szívesebben van a gazdája közelében. Sebastian tiszteletteljesen, mélyen meghajolt.

A fényes ebédet térdharisnyás lakájok szolgálták fel s az est igen kellemesen telt el.

Mindenki korán feküdt le, tekintettel a másnapi vadászatra. De a ház asszonya sokáig nyugtalanul hánykolódott pompás fekhelyén. Egy igen-igen fontos kérdéstről megfeledkezett. Elfelejtette megtudakolni, mit szokott reggelizni a vikomt?

Alig virradt — egész éjjel nem aludt e gond miatt — magára kapta pongyoláját s lábujjhegyen végigoszonya a folyosón, bekopogtatott Sebastian szobájába. Az éppen gazdája vadászszizmáit fényesítette.

— Bocssáson meg, kedves Sebastian, hogy háborgatom, de ön ismeri M. d'Ócose szokásait. Mondja meg kérem, mit szokott — gazdája reggelizni: teát, csokoládét, kávé, vagy kakaót?

Sebastian felemelte tisztes, ősz fejét:

— Nem tudom, asszonyom.

— Hogyan? Nem tudja?

— Nem. Az ur csak nyolc napra fogadott fel, amíg új helyembe lépek s csak tegnap léptem a szolgálatába.

Richard O'Monroy.

Korteesuton.

A politika eseményei.

A politikai mozgalmaknak ez a hete is nagyszabású vasárnapra fog végeződni. A nemzeti munkapárt vezető-férfiai az ország különböző városaiban fognak részben programbeszédet, részben a politikai helyzet megvilágítását célzó fejtegetéseket mondani. Különösen Tisza István gróf szatmári beszéde elé néznek nagy érdeklődéssel, mert Tisza ezuttal Justh Gyula durva támadásaira szándékozik megfelelni.

Részletes tudósításunk a nap politikai eseményeiről a következők:

Mikor lesznek a választások?

A nemzeti munkapárt országos körében ma este foglalkoztak némely lapoknak azzal a híradásával, hogy a választások már május végén meg fognak ejtetni. Ezt a hírt a munkapártban nagy kételkedéssel fogadják, mert azt hiszik, hogy a választások a lehető legkésőbbi törvényes határidőre lesznek kitzve.

Lukács László nyilatkozata.

Lukács László pénzügyminiszter tegnap Bécsben a N. W. T. tudósítója előtt így nyilatkozott:

— En tisztán üdülni mentem a Semmeringre. Senki előtt sem nyilatkoztam, különösen nem a választásokról, amelyekben semmi részem sincs. A király ugyan Budapestre megy, de ez csak a szokásos budapesti tartózkodás lesz. Hogy kihallgatásokat fog tartani, az koholt.

Zichy, Serényi, Tisza.

Vasárnap több nagyszabású politikai beszéd fogja megvilágítani a politikai helyzetet. — Zichy János gróf kultuszminiszter Egerben fog programbeszédet mondani. A kultuszminiszter vasárnap reggel utazik el Egerbe Nári-Szabó Sándor miniszteri tanácsos, továbbá Zichy magántitkárja is. Reggel 7 órakor indulnak a keleti pályaudvarról s 10 órakor érkeznek meg Egerbe, ahol a minisztert a pályaudvaron Szamrecsányi püspök fogja köszönteni.

Serényi Béla gróf földmivelésügyi miniszter Selmecz-Bélabányán fog vasárnap programbeszédet tartani. A miniszter-képviselőjelöltet nagy ünnepek keretében fogják fogadni.

Tisza István gróf a szatmári nemzeti munkapártnak vasárnap megtartandó alakuló nagygyűlésén fogja elmondani legújabb nagy beszédét, melyben Justh Gyula kvalifikálatlan támadásaival is foglalkozik s rá fog mutatni a Justh Tisza-támadó és nemzeti munkapártot vádoló vaskos szövegeinek ürességére és izléstelenségére. Tisza Kocsordról, ahol édesanyját látogatja meg, a mátszalkai helyiérdekű vasuton érkezik Szatmárra.

Justh epét hány.

Justh Gyula kortes-körútján tegnap délután 5 órakor Sepsiszentgyörgyön tartott állomást. Nagy beszédet mondott, melyet azonban nem mondanivalóinak tartalmasága és bősége nyújtott hosszúra, hanem az a körülményes, kacskaringós, valóságos parasztkáplár-stilus amelylyel a nemzeti munkapártot s különösen Tisza István grótot teremtettéte körül. Hogy minő bárdolatlan és nehogy komoly politikushoz méltó, de még egy utszéli korcsma mulatószobájának

vendégeihez sem illő tónusban tájékozott a kiváló nemzeti hős, legjobban ez a beszédből szakított pár sornyi idézet világíthatja meg:

— Szilárd meggyőződésem, hogy mi jutunk többségbe s akkor mehetnek oda, ahová Rigó Ferenc küldte egykor Héderváryt.

Kiváncsiak vagyunk, mit mondhat még ezek után a nagy nemzetvezér.

Budapesti tudósítónk táviratozza: A nemzeti munkapárt országos körében ma igen sokan jelentek meg, a miniszterek közül ott voltak Székely Ferenc, Serényi Béla gróf és Hazai Samu. A párttagok élénken tárgyalták Justh legutóbbi beszédét s nyilatkozataikból az világított ki, hogy nem annyira felháborodást éreznek Justh durva kirohanása fölött, mint inkább azon esodálkoznak, hogy egy nagy, országos pártnak vezére lehet az, aki agitálása közben ilyen alacsony nivóra száll alá.

Választási mozgalmak.

Az udvardi választókerület munkapárti jelöltje Kürthy István, megtartotta programbeszédét, melyben az önálló banknak 1911-re való felállítását iggy károsnak tartja a gazdaságra nézve. Híve a választójog kiterjesztésének. — Horthy Béla, az udvardi kerület Kossuth-párti jelöltje, szintén programbeszédet mondott.

Eröss püspök körútja.

A nagyszalontai egyházmegye köszönete.

Eröss Lajos drnak, a tiszántúli református egyházkerület tudós püspökének Bihar- és aradvármegye egyházközségeiben tett körútja — mint egyes helyekről kapott tudósításainkban is jelentettük — a hívek osztatlan lelkesedése közben zajlott le.

A nagyszalontai református egyházmegye tegnap tartott rendes közgyűlésén az elnök Tisza István gróf főgondnok meleg hangon emlékezett meg Eröss Lajos dr. püspök és Degenfeld József gróf egyházkerületi főgondnok látogatásáról, melylyel a tiszántúli egyházkerület több exponált egyházközségét megtisztelte. Indítványára a közgyűlés a látogatások megtörténte felett örömet fejezte ki, a főgondnokot és a püspököt erről jegyzőkönyvi kivonatban értesítette.

Eröss Lajos dr. püspök körútjában tegnap Mezőtelegdre érkezett. Fogadtatása nagy ünnepélyességgel történt meg. A falu határára lovasbandérium várta és üdvözölte a környék református papjainak küldöttsége élén Tabbassy Károly mezőtelegdi református pappal. A községháza előtt Vattay Gyula jegyző üdvözölte szép beszéddel a püspököt, aki meleg szavakkal köszöntö meg az üdvözlést. Tíz órakor villásreggeli volt a püspök tiszteletére Telegdy József nagybirtokos kastélyában. Itt fogadta a püspök a különböző küldöttségeket. A katolikus hitközség küldöttségét Kovács József lelkész, a görög katolikus hitközséget Munteán Sándor lelkész, az izraelita hitközség küldöttségét Fischmann József hitközségi elnök, a mezőtelegdi gyártelepek küldöttségét Barta Béla gyárigazgató, a községi előljáróságot Horváth József bíró, a szomszédos községek küldöttségét Duma György ujlaki jegyző vezette a püspök elé, aki az üdvözölő beszédekre hosszasan, lelkes szavakkal válaszolt. Délben ebéd volt Telegdy József kastélyában a püspök tiszteletére. Az ebéden sok tószat hangzott el.

Eröss Lajos püspök a délutáni vonattal nagyváradra utazott.

Izr. husvétii ünnepekre

üveg és porcellán legelőcsőbb bevásárlási forrása
Üvegezés és képeretézési vállalata
választékban.

Glück József DEBRECZEN
Piac-u. 9
Kerti golyók nagy
Legszolidabb szabóit ár

A jövő évi színtársulat

Az új kulturtanácsnok a színiügyi bizottságban. — A színtársulat rekonstrukciója. — Nem lesz színházjegy adó. — A szezonvég műsora. — A klakörök megrendszabályozása.

Debreczen város színiügyi bizottsága ma délután tartotta utolsó ülését ebben a színházi szerónban. Ezen az ülésen mutatta be Zilahy Gyula a jövő szezonra szerződött társulatának névsorát, melyet a bizottság tudomásul vett; közben kifogások hallatszottak a mostani társulat egyes tagjainak elbocsátása miatt. A bizottság nem engedélyezte a színház jegy adót, mivel a jövő szezontól fogva a közönséget nagyon megterhelik a fölemelt helyárak. Végül elítélő kritikával illette a bizottság a színpadon divattá lett izléstelenséget és a klakk szervezetet, mely az utóbbi hetekben hívta ki a közönség megbotránkozását.

Az ülés lefolyásáról itt következik részletes tudósításunk:

(Sok tevékenységet, kevés beszédet!...)

Négy óra után nyitotta meg az ülést Kovács József polgármester. Jelen voltak: Márk Endre, Tóth István, Komlóssy Dezső, Aczél Géza, Zádor Lajos, K. Tóth Mihály dr., Zilahy Gyula színiigazgató és Szabó Elek aljegyző.

Az elnöklő polgármester üdvözlö a megjelent bizottsági tagokat, az ülést megnyitja. Bemutatja a bizottságnak az új színházfelügyelőt: K. Tóth Mihály dr. tanácsnokot, aki a bizottságban most funkcionál először.

— Sok szerencsét, kitartást a nehéz munkában! — üdvözlö Márk Endre az új tanácsnokot.

— Sok tevékenységet, kevés beszédet! — mondja Kovács József polgármester s ezzel véget is ér a bemutató aktus.

Komlóssy Dezső javaslatára a bizottság a tanács utján értesíti a nyári állomásokot: Nyiregyházát és Máramaroszigetet a debreceni színiigazgató-választásról.

(A jövő évi társulat.)

Ezután áttér a bizottság a napirend tárgyalására. K. Tóth Mihály dr. felolvassa a jövő évi társulat névsorát, mely teljességében a következő:

I. **Ügyvezetőség.** Zilahy Gyula igazgató, főrendező. Irmay Béla igazgató helyettes, titkár. Ferenczy Frigyes főrendező Thury Elemér rendező (uj). Mártonfalvy György karnagy. Schuster József karnagy. Markó Elemér sugó. Kiss Sándor sugó. Sándory Kálmán ügyelő.

II. **Előadó személyzet.** Nők: Bárdos Irma népszenmű énekesnő. Császár Kamilla naiva (uj). T. Csige Böske drámai vígjátéki szubrett (uj). Gazdy Aranka drámai hősnő. Gerő Ida komika és vígjátéki anya. Huzella Irén drámai szende. Kun Irén szubrette, énekesnő (uj). Unger Anna színésznő segéd énekesnő (uj). Uti Gizella drámai anya (uj). Zilahyné S. Vilma opera, operett koloratúr énekesnő. Zsigmondy Anna operett szubrett (uj). Perczel Karola, Perczel Rózi táncosnők. A társalgási színésznő szerepe még betöltésre vár.

Férfiak: Borbély Sándor operett buffó és szalon komikus (uj). Dési Alfréd jellemkomikus és társalgási színész (uj). Horváth Kálmán baritonista és énekes bonvivánt. Kardos Géza bonvivánt és lírai szerelmes. Ligeti Lajos operett burleszk, komikus. Mártonffy Róbert szerelmes és társalgási színész. Nádor Zsiga síheder és operett komikus. Pataky József drámai apa és jellem-színész (uj). Szánthó Jenő tenorista (uj). Thury Elemér drámai hős és jellem-színész (uj). Torma Zsiga tenorista. Zilahy Gyula színész.

Karszemélyzet: 16 nő és 16 férfi tagból áll.

Zenekar: 24 tagból áll.

Egyben bemutatja a kulturtanácsnok a

névsorhoz mellékelte szerződéseket s az új tagok fényképeit.

(Kik távoznak?)

A bemutatott névsor komplett, csupán a társalgási színésznő helye nyitott; eddig ugyanis Hahnel Aranka, Huzella Irén és Gazdy Aranka felváltva töltötték be ezt a szerepkört; minthogy azonban az igazgatóval kötött szerződés 10 elsőrangú színésznőt követel, Zilahy már tárgyalásokat folytat egy társalgási színésznővel leszerződöttség céljából.

Márk Endre kívánságára az előadó tanácsnok ismerteti a névsorban előállott változásokat, hogy kik távoznak a társulattól s kik az utódok.

A Báthory Mária helyét Császár Kamilla, Hahnel Arankát T. Csige Böske, Gyöngyi Jolán helyét pedig Kun Irén foglalja el. Püspöky Rózi helyét Unger Anna lesz a segéd-színésznő, Szilágyi Berta helyét Uti Gizát, Szilassi Etelka helyét Zsigmondy Annát szerződtette az igazgató. A férfiaknál Gyöngyi Izó helyét Borbély Sándor, Györe Lajos helyét Pataky József, Lugossi Béla helyét Thury Elemér tölti be. Kemény Lajos szerepkörét Dési Alfréd és Szánthó Jenő között fogja az igazgató megosztani.

Márk Endre helytelenül Kemény elbocsátását. Kemény egyik főerőssége a drámai ensemblének, szorgalmas, komoly művészember, aki rászolgált a közönség szeretetére. Szükségesnek látja szóló, hogy Horváth Kálmán mellé segítségéről gondoskodják az igazgató, mert az igazgató érdeke, hogy kímélje a baritonistáját.

Zilahy Gyula dehány dicső szóval jellemzi az új tagokat.

A bizottság a bemutatott társulati névsort tudomásul veszi; érdemlegesen a bizottság csak akkor fog nyilatkozni, ha megismerhetette az új tagok kvalitásait.

(Nem lesz színházjegyadó.)

Ezután az elnöklő polgármester ismertette az Országos Színész-Egyesület kérelmét, a lépünkben is ismertetett színházjegyadó tárgyában. A színészegyesület megkezdte az összes vidéki igazgatókat hogy — amennyiben lehetséges — vezessék be a színházjegyadót 10 százalékos alapon a színészek nyugdíjalapja javára. Ezeket a színház-filéreket néhány színháznál máris bevezették több-kevesebb eredménnyel.

A bizottság Márk Endre javaslatára, tekintettel arra, hogy a jövő szezonban lép életbe a 25 százalékos helyáremelés s még azt sem tudjuk, hogyan fog alakulni a színházlátogatás, a bizottság nem találja helyénvalónak, hogy a színházat látogató közönséget újabb megterheléssel sújtsa s az országos Színész-Egyesület kérelmét elutasítja.

(A karszemélyzet jutalomjátéka.)

A színtársulat karszemélyzete — mint azt annak idején megírtuk — küldöttségileg tiszteltgett Zilahy Gyula igazgató előtt s kérte az igazgatót, hogy engedélyezzen egy előadást a karszemélyzet jutalomjátékára. Az igazgató a kérelmet áttette a színházbizottság elé. A bizottság teljesítette a karszemélyzet kérését.

(Mit ígér az idei szezon?)

Zilahy beterveztette a szezonvég műsortervezetét. Eszerint a legközelebbi ujdonság a Zach Klára lesz. Április 29, 30 án, május 2, 3-án a Góth pár vendégszerepel. A négy előadás közül egy — valószínűleg az utolsó: A tolvaj, bérletszünetes lesz, a többi bérletes. Mind a négy előadásra 25 százalékos áremelést engedélyezett a bizottság.

Május 12-én, áldozóünnepnapon lesz a karszemélyzet jutalomjátéka. Május 8 án kerül bemutatásra az Obsitos. A szezon a Csákó és kalap-pal fejezi be az igazgató május 14, 15 és 16 án.

(Klakör-had a színházban.)

Az igazgató hátralevő szubvenciójának és fűtési átalányának kiutalását kéri. A bizottság elrendeli a kiutalást.

Zádor Lajos a színház tarthatatlan illemhelyeinek ügyében szólal fel s orvoslást kér minden áron.

Végül Márk Endre rámutat azokra a vaskos izléstelenségekre, melyek napirenden vannak a színházban s amelyek a közönség renoméját, izlését assák alá az idegenek előtt. Így megbotránkozott izléstelenségek történetek a Luxemburg grófja legutolsó előadásán, amikor az igazgató, a titkár s a rendező a nézőtéren voltak, míg a színpadon a maguk mulattatására s a karzat nevettetésére izletlenkedtek egyesek, nem is szólva azokról a rögtönzésekről, amelyeknek se vége, se ho sza nincsen a színpadon. Megbotránkozott és türelmetlen a színházi klakör-had viselkedése is. — Így a fentemlített előadás alatt az egyes felvonások után, mikor a közönség már türelmetlenül óhajtott a darab folytatódolagos lejátszását, egy társulati tag indította meg újra meg újra a klakörök tapsviharát.

Zádor Lajos, Kovács József polgármester s a bizottságnak csaknem mindegyik jelenlevő tagja, hasonlóképpen nyilatkozott a színház „nagytenyerű” klakörjeiről.

Zilahy az anomáliák orvoslását helyezte kilátásba.

Ezzel az ülés 5 óra után véget ért.

Gyilkosság a gyártelepen.

A régi haragos bosszúja.

Komádi község határában, az ott elterülő téglavető- és cementgyártó-telepen ma megdöbbentő gyilkosság történt. A telepen dolgozó munkások közül az egyik fiatal legény kapával leütötte s azután a nála lévő késsel halálra szurkálta idősebb társát, akivel együtt dolgozott.

Sija Pál 20 éves téglagyári munkás a gyilkosság elkövetője, aki már régi idő óta haragosa volt Vajda Jánosnak, a gyilkosság áldozatának. A komádi téglavető-telepen a napokban újra összekerült a két ellenséges munkás s többi társaikkal jó messzire, kettesben végeztek a téglakészítéshez szükséges föld fölkapálását. Munkaközben szóváltás keletkezett a haragosok között, Sija Pál gunyolni, szidni kezdte Vajdát, aki viszonzta a sértéseket. Sija Pált Vajda feleletei annyira fölingerelték, hogy kapájával haragosára rontott s oly erős ütésekkel mért a fejére, hogy Vajda eszméletlenül rogyott a földre.

Sija Pált elvakult dühe most még tovább ragadta, zsebéből előrántotta a bicskáját s az eszméletlen Vajdát többször egymásután melibeszúrta. Vajda súlyos sérülései következtében rögtön meghalt; Sija pedig, még mielőtt a dolgot észrevették volna, elmenekült.

Délben, mikor a munkások közös ebédjükhöz ültek, feltűnt nekik a Sija és Vajda elmaradása. Keresésükre indultak s a távolabbi földhányások egyikénél megtalálták a Vajda vér s hulláját. A munkások rögtön értesítették a csendőrséget, a színhelyen megjelent két csendőr, aztán fölkutatta a munkások segítségével a közeli környéket, de Sija Pál akkorára már eltűnt.

A komádi csendőrség most körzeti a megugrott gyilkost, akiről a munkások pontos személyleírását adtak. A gyilkosság elkövetésekor sötétzöld, kockás munkásruhát s fekete kalapot viselt Sija. Az elvetemült gyilkost távirati megkeresés folytán a debreczeni csendőrség is keresi.

Egyesület.

— **A debreczeni székelyek.** A debreczeni székely-társaság április hó 24-én délelőtt 11 órakor Lestyán Adorján kir. közjegyző hivatalos irodájában választmányi ülést tart, melyre a tagokat ezuton meghívja az elnökség.

Mark Twain meghalt.

A humor királya nincs többé.

Amerika legnagyobb humoristája és egyszersmind legnagyobb írója kidőlt az élek sorából. *Mark Twain nincs többé.* Áránylag rövid betegség vetett véget életének, a legkülönösebb, legérdekesebb életnek, melyet ember valaha élt.

Betegsége és halála.

Connecticut államban lévő caddingi birtokán érte utól a nagy humoristát a halál. Napok óta aggasztóra vált az állapota s óráról-órára várták a katasztrófa bekövetkezését. Tegnap reggel, mikor a nagybeteg Twain lázas álmából felébredt, sokkal jobban érezte magát s így szólt az orvosához: — Hát még van élet ebben a vén testben!

Párnákat tétetett a dereka alá, írószereket kért s megírt néhány rövid levelet, aláírt néhány csekket s mikor belefáradt, titkárnak mondott tollba még egy levelet. Nikotin-betegségben szenvedett, de utolsó órájában is szivart kért. Mikor meggyújtották utolsó havannáját, ezt mondta:

— Ime utolsó örömem ebben az életben!

Utolsó szavait leányához intézte:

— Add ide a szemüvegemet! — mondta. Mikor megkapta a szemüveget, maga mellé tette, csakhamar elaludt s nem is ébredt fel többé.

Mark Twain pályája.

Mark Twain álnév volt. Családi neve Clemens Samuel Langhorne volt. Szegény sorban született, egészen alant a proletárvilágban, ahol a gyermekek már zsenge korukban kénytelenek kenyérkereset után latni. Ő is alig volt tizenhárom esztendő, már odaállították a szedőszekrény elé. Nyomdászinas volt. De bizonyára már akkor sejtelte volt fényes jövődjéről, mely előtte volt. Egyszerűen megszökött a nyomdából. Minthogy azonban élnie kellett, elment hajóslegénynek.

Évekig utazgatott mint hajóslegény a Missisipin. Mit látott, mit tapasztalt az alatt, könnyen elképzelhető. Oly éber, minden iránt fogékony szellem, mint az övé, lelkeben felfogott mindent, amit látott, hallott s bizonyára mindent átíromított magában olyképen, amint az lelki világának megfelelt.

Hogy, hogyan, egyszerre csak hirlapíró lett. San-Franciskóban telepedett le s különböző riportokat írt, amelyek módfelelt mulattatták a publikumot. De igazi nagy hírneve nem innen keletkezett. A Sandwich-szigeteken járt 1866-ban s onnan visszatérve, a Pacific-államokban felolvasásokat tartott. Később beutazta Egyiptomot, Palesztinát és a Földközi tengert. Amiket itt tapasztalt, azt mind humorisztikusan fogta föl. A könyveit oly nagy mennyiségben vásárolta a publikum, hogy a kiadók versengtek könyveitért.

Bejárta Európát is, volt Bécsben és Budapesten is s mindenütt lelkesen ünnepelelték.

A világhírét ezekkel a könyvekkel alapította meg. De csakhamar megunta a kiadókat. Ő maga is könyvkereskedést alapított, de ez a vállalkozása nem volt szerencsés. Minden vagyonát, melyet mint író szerzett, elvesztette. De ezt is humorosan fogta föl. Nevetett, mikor az üzletből kivonult, azt állítva, hogy könnyű lesz neki a vagyont

ujra megszerezni, ha megmarad a humora és munkakedve.

És igaza volt. A dícsőiségeiből az anyagi bukás nem vont le semmit. Mára az, aki volt: Amerika legnagyobb humoristája. Írt elbeszéléseket, amelyek gyöngyei az elbeszélő irodalomnak s minden nemzedék gyönyörködött olvasmányai maradtak. Csak a „Koldus és királyfi”-ra mutatunk rá, amely egyik legszebb munkája.

A nagy humorista most már csendes és nagyon komoly lett. Örökre kihullt a toll a kezéből. Hetven éves volt a nyomdászinasból lett nagy író és életének legnagyobb részét embertársai felvidítésére szentelte, akkora hivatottsággal, mint kevés ember ezen a világon.

Apróságok a humorista királyról.

Érdekes epizódja életének az a felolvasás, melyet egy ízben San Franciscóban tartott. Komoly témája volt és semmi humor sem vegyített bele. Szeretne volna meghatni az embereket. De a hallgatóság már megszokta a Mark Twain-humort és minél komolyabb akart maradni a felolvasó, annál jobban kacagott a publikum. Minden mondatára harsány kacagás hangzott föl. Ez dühössé tette Mark Twaint, oly mértékben, hogy mikor egy nagyon komoly mondatára harsány nevetés volt a visszhang, kapta a kéziratát és hanyat-homlok rohant ki a tereméből.

Érdekes az is, hogyan tett lehetetlenné egy népszónokot, aki az amerikai demagógok közé tartozik. A szónok zárt helyiségben tartott beszédet. Mark Twainnek az egész beszéd nem tetszett, de sokáig nem szólt közbe. Egyszerre az udvaron egy számról elordította magát. Arra Mark Twain előállt és így szólt:

— Csak egy beszéljen egyszerre, kérem, mert különben egyiket sem értjük.

Persze, hogy a szónok abban a pillanatban lehetetlenné vált.

Színház és Művészet

A színház műsora.

SZOMBAT: *Táncos huszárok*, operette. C) bérlet.
VASÁRNAP: Délután *Az ördög mátkája*, népszínmű
Este *Zách Klára*, daljáték. Bemutató előadás.
Bérletszünet.
HÉTFŐ: *Zách Klára*, daljáték. A) bérlet.

Godowski Debreczenben.

A Zenekedvelő Társaság hangversenye.

A Zenekedvelő Társaságának buzgó vezetősége olyan jelentékeny művészi eseményt készített elő, mellyel méltóan fejezi be az idej, zenei gyönyörűségeiben bővelkedő hangverseny-sze-ont. Thomson Cézár, Hajduné, Holly Alfréd, Lengyel, Kerpely, Francillo-Kaufmann Hedvig, Szendy Árpád, Culp Julia és az Orosz Trio után most Godowski, a haonlithatlanul legnagyobb zongoraművész látogat el hozzánk.

A zongora legédesebb szavu művésze egyúttal technikai tekintetben is legnagyobb va amennyi kartársra közt. Zongorázó olvasóink foglalmat alkothatnak maguknak a zongorajáték boszorkánymesterének varázslatos technikájáról, ha elképzelik Chopin Fantasia Impromptujének egy tizenhatodos futamait — oktávában! A legnagyobb művészek is hódolattal beszélnek eddig soha nem hallott passageiról és elismerik abszolút fölényét. Godowski különben a bécsi mesteriskola igazgatója és megalapítója az u. n. súlytechnikának, mely forradalmat idézett elő a zongorajátékban.

A másik szereplő a kir. Operaháznak

egyik elsőrangú művésznője lesz. A másodnapunk legközelebbi számában közöljük. — A hangverseny május hó 2 án lesz este 8 órakor.

Táncos huszárok. (A színházi iroda jelentése.) Szilassi Etel betegségéből felépülve már holnap, szombaton este felléphet a Rajna-Szirmai féle látványos operettben, Ede suszterinas szerepében. A főbb szerepeket, csakugy mint az eddigi előadásokon, Zilahyné, Gyöngyi Jolán, Horvát, Ligeti, Gyöngyi, Toima, Kemény, Györe, Kardos, Nádor és Ó.á. adják.

Vasárnapi előadások. (A színházi iroda jelentése.) Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal Géczy Istvánnak a Székely népdalokból merített eredeti népszínműve, *Az ördög mátkája* kerül színre, a főbb szerepekben Bárdos, Gazdv, Báthori, Gerő, Horváth, Györe, Lugosi, Ligetivel. Este lesz a bemutatója a *Zách Klára* eredeti daljátékának, mely iránt már is igen nagy érdeklődés mutatkozik.

A pozsonyi színház sorsa. Pozsonyból jelentik: A városi tanács azon határozatot, mellyel a pozsonyi színházat — pályázat mellékezésével — további három évre Balla Kálmán eddigi színházgátonak adja, 62 törvényhatósági tag melegebbeszte a belügyminiszterhez. A felebbezés folytán Balla visszavonta kérvényét és Pozsony város május havában pályázatot ír ki a színházra.

Emberek Magyarországon.

Rostas izigane külföldön.

Rostas Károly, a büdszentmihályi hullacsonkító cigány világhírnévre tett szert undorító tettével. Rostas ellopta egy kis gyermek néhány hullarészét s megette. Rostas tetteinek főindítéka nem annyira a vadállatiasság, mint a cigány-babona volt, hogy a holttestből eszik, nagy szerencs éri. A külföld nagy lapjai, a német, francia és angol lapok feltűnő helyeken közlik Rostas Károly nevét, az egyetlen európai „emberevő”-ét.

Eddig általános volt a panasz Magyarországon, hogy a külföld nem szívesen vesz rólunk tudomást és nem ösmernek bennünket kellőképpen. Az utóbbi időben ez a panasz mintha vesztett volna jogosságából, a külföld nagy lapjai ugyanis sűrűn írnak mostanában Magyarországról.

A borzalmas ököritői tűzkatasztrófa napokig tartotta Hongriét és Hungaryt napirenden és a magyar helységnevek elevenen tarkázták a hosszú, bő tudósításokat.

A tegnapi francia és angol lapok ismét foglalkoznak velünk, mégpedig a büdszentmihályi hullacsonkítási esettel kapcsolatban. Az összes lapok kivétel nélkül „Emberek Magyarországon” címmel feltűnő helyen a következő szenzációs hírt közlik:

„Büdszentmihályon (Hongrie) a csendőrség letartóztatta Rostas tzigant, mert a frissen elhantolt hullákat kiásta és cs. családjaival együtt abból táplálkozott.

A hullacsonkító cigány, míg a táviró Nyiregyházáról Londonba és Párisba vitte a hírt, emberevővé változott, aki családjaival együtt elhalt emberek husával táplálkozik.”

Balkáni híreinket nagyban fogta emelni ez az eset s a legszomorubb a dologban az, hogy sűrű egymásutánban irányítják ily borzalmasabbnál-borzalmasabb új szenzációk a külföld figyelmét hazánk felé.

Pap és kántor harca.

Ei az ur az iskolaszékben?

A közeli Hosszupályiban furcsa dolgok történnek mostanában. A római katolikus egyház iskolaszéki tagjainak a megválasztása ott annyira izgalomban tartja a város lakóit, mintha csak országgyűlési képviselőválasztási botrányok forgatagába kerültek volna Hosszupályi derék lakói.

A nagy izgalomnak az a nyitja, hogy Hosszupályiban a római katolikus iskolaszékkel ketten is akarnak operálni s az iskolaszék segítségével ketten is akarják egyszerűen a maguk pozícióját megszilárdítani. A pap az iskolaszékben a maga embereit szeretné elhelyezni, hogy így a vele ellenséges lábán álló kántort állásából elmozdíthassa, viszont a kántor pártja úgy akar a pap hatalmaskodásával szembeállni, hogy az iskolaszéki tagokat a maga emberei közül igyekszik megválasztani.

A két párt első összetűzése e hó 10 én történt. Az iskolaszéki tagokat választó gyűlés ekkor a lelkészt leszavazta, mire a pap a gyűlést fűbeszakította s folytatását e hó 17-ére tüzte ki. Ezen a folytatólagos gyűlésen aztán Dank Béla uradalmi intéző s egy Csitonkó nevű polgár, akinek állítólag szavazati joga nincs, oly erősen agitáltak a pap érdekében, hogy ennek a pártja győzött.

A kántorpárti katolikus polgárok a 17-iki gyűlésen történtek miatt annyira felháborodtak, hogy azon esetre, ha a feleltes egyházi havóság meg nem sámmisíti a gyűlés döntését, elhatározták a római katolikus egyházból való kitérésüket.

HIREK

— Vasárnapi istentiszteletek. Holnap vasárnap, a ref. templomokban az istentiszteletek a következő sorrendben fognak megtartani: a Nagytemplomban prédikál Szarka Boldizsár s.-lelkész, a Kistemplomban 9 órakor prédikál Dicsőfi József lelkész, a Kistemplomban 11 órakor prédikál Földessy József s.-lelkész, a Kossuth-utcai templomban prédikál K. Tóth Kálmán lelkész, az Ispóty-templomban prédikál Uray Sándor lelkész, a Csapókerthi imaházban prédikál Kovács János lelkész, a Homokkerthi imaházban prédikál Erdőss Károly szénior.

— A török trónörökös Budapesten. Budapesti tudósítónk táviratozza: Félhivatalos híradás szerint a török trónörökös június hó második felében Budapestre érkezik, ahonnan, néhány napi ott tartózkodás után Bécsbe utazik.

— A debreceni Kálvin szobor. A debreceni Kálvin emlékmű végrehajtó bizottságának elnöksége ma több fontos ügyben intézkedett. A gyűjtés eddigi eredménye számbavételén, kitünt, hogy az emlékmű céljaira eddig 8916 korona 77 fillér gyűlt be, mihez járul a debreceni református egyház presbyteriuma által megajánlott 3500 korona, valamint még a folyó évben ugyancsak a presbyterium által eszközözendő gyűjtés. Megkeresi e mellett az elnökség Debrecen várost, valamint Hajdúvármegyét, hogy a Kálvin emlékmű céljaira, melynek fő alakja Kálvin János, társalakjai pedig Melusz Péter püspök és Bocskay István fejedelem, a magyar politikai és protestáns vallásszabadság legtypikusabb hősei lesznek, lehetőleg nagyobb összeget adományozzanak. Az emlékmű megvalósításával kapcsolatban a Debreceni Protestáns Lap 1905. év folyamában Komlóssy Árhur által ismertett és fényképmásolatban is közzétett állítólagos Melusz-féle arckép ügyét is tisztázni kívánja, oly formán, hogy ebben az ügyben országos nevű könyvszakértők véleményét kéri ki E mellett azzal a kéréssel fordul a nagy közön-

séghez, hogy amennyiben Méliusz igaz arcképek megtalálásához segédkezhet tudnak nyújtani, erről a Kálvin emlékmű végrehajtó bizottságát (Debrecen, főiskola) értesíteni sziveskedjenek. A gyűjtés eredményének megállapítása végett pedig kéri azon helybeli urakat, akik még az 1909-ik év tavaszán gyűjtőívet kaptak, hogy gyűjtőíveiket a gyűjtött összeggel együtt a főiskola pénztárába beküldeni sziveskedjenek.

— Bécs új polgármestere. Bécsből táviratozzák: Ma délelőtt volt a polgármesterválasztás. Mint előrelátható volt, Lueger örökébe nagy többséggel Neumayer József eddigi alpolgármestert választották meg. Neumayer 146 szavazat közül 129-el lett Bécs város polgármesterévé. A választás után Neumayer nagy tetszéssel fogadott beszédben fejtegette ki programját.

— A vízvezetéki bizottság ülése. A város vízvezetéki bizottsága holnap, szombaton délután 3 órakor tart ülést a polgármester elnöke alatt.

— Tisza István gróf Roosewelttről. Nagyváradról táviratozzák: A nagyszalontai református egyházmegye ma közgyűlést tartott, melyen Tisza István gróf elnökölt. A gyűlésen folyó ügyeket intézték el, utána banket volt, melyen Tisza István gróf megkapó beszédben Roosewelt Tivadarról mondott néhány szót. Rámutatott arra a kiválóan humánus munkásságra, amelyet Roosewelt Tivadar az Egyesült Államokban kifejt. Jótékonyágát, emberbaráti tevékenységét mindenki követendő példának tekinti. Kiemelte, hogy Roosewelt Tivadar a református világ tiszteletét milyen nagy mértékben kivívja akkor, amidőn, mint a reformáció barátja, ragaszkodik hitéhez és meggyőződéséhez. Figyelmébe ajánlja mindenkinek, hogy erre a nagy férfura, bármikor hallanak vagy olvasnak felőle, tisztelettel gondoljanak. A beszéd igen nagy hatást tett a hallgatóságra.

— A városi ügyek és a belügy-miniszter. A városok és a községek némelyike többször panasszal fordult a belügyminiszterhez, hogy a kommunális ügyek jóváhagyása, illetőleg elintézése a minisztériumban késedelmet szenved. Khuen-Héderváry gróf belügyminiszter intézkedett, hogy azokat a városi ügyeket, melyek sürgősek, mint például a városi és községi kölcsönök és a városi beruházások, a minisztérium városi és községi ügyosztálya soron kívül intézze el.

— A budapesti szacharin csempészés. Budapesti tudósítónk táviratozza: A budapesti szacharin-csempészési ügy egyre bonyolódik. Ma délelőtt félegy órára beidézték a főkapitányságra Egger Leó Váci körúti gyógyszerészt, aki ügyvédje kíséretében jelent meg. Kihallgatása másfél óráig tartott. Beismerte, hogy szacharin csempészésével 1907. november óta foglalkozik. Első évben 18 ezer kiló, 1909-ben pedig 15 ezer kilót árultott el. Ez év eleje óta 4500 kiló szacharinon adott túl Egger azt is elmondta, hogy minden kiló után két korona províziót kapott. Ma délután két órakor Markovits Manó, a szacharin-csempésző ügynök is jelentkezett a rendőrségen, holnap délelőtt 10 órakor fogják kihallgatni.

— Debrecen város zárszámadása 1909-ről. A múlt évi zárszámadás, amelynek főbb adatait már ismertettük, a napokban kerül ki a sajtó alól és a jövő héten fog a felülvizsgálathoz a három tagú felügyelő bizottság, melynek tagjai: Poroszlay László, Kernhoffer József és ifj. Schwartz Vilmos.

— Markos Gyula halasztást kér. Budapesti tudósítónk jelenti: Markos Gyula

volt országgyűlési képviselő, kinek a napokban kellene megkezdnie három havi fegyházbüntetését, tegnap jelentkezett Székely Ferenc igazságügyi miniszternél és büntetésének megkezdésére újabb halasztást kért. Határozott ígéretet nem kapott a minisztertől.

— Az egyetemi Marcali tüntetés. Marcali drt., a budapesti egyetem kiváló tanárát tanítványai tegnap az ismeretes egyetemi ítélet apropójából ünneplésben akarták részesíteni. Paketot nyújtottak át neki s szóval is köszönteni akarták, de ekkor az egyetemi ifjúság klerikális egyesületeinek tagjai izléstelen tüntetést rendeztek a kiváló tudós ellen. Mint budapesti tudósítónk táviratozza, ma a tüntetés ügyében két fontos nyilatkozat történt. Az egyik Zibby gróf kultuszminiszteré, aki kijelentette, hogy a tüntetést elítéli s nem fogja tűrni, hogy az egyetemi hallgatók a jövőben bármiféle tüntetést is rendezzenek. A másik nyilatkozatot Molnár Viktor államtitkár tette, aki kijelentette, hogy bármily véleményvel legyünk is Marcaliról, a tüntetést csak elítélnünk lehet.

— Öngyilkos városi tisztviselő. Karcagról jelentik: Mészáros József városi nyilvántartó ma reggel revolverrel haláltébon lötte magát és azonnal meghalt. Mészáros ellen hivatali visszaélések miatt fegyelmi volt folyamatban. Napokkal ezelőtt elűzt lakásáról, ma éjjel tért vissza családjához és reggel fordította a fegyvert maga ellen.

— Két tüzeset. Ma délután a tűzoltóknak a város két utcájából is jeleztek tüzet. A Nyil-utca 111. számú házatól jött az első tüzjelzés. A nádas ház megmentésére a tűzoltók már későn érkeztek, a szobában lévő butorok, valamint a tulajdonos 300 koronányi készpénze is mind odaégett. — A másik tüzeset a Zápolya utca 7. számú ház alatt volt. Ezt a tüzet a tűzoltóság csakhamar lokálizálta, úgy hogy itt kár nem is történt.

— A szlámi ikrek köruton. Prágából jelentik, hogy egész sereg impresszárió érkezett oda, hogy Blaschek Rózát és Jozefint, az összenőtt ikerpárt szerződtessék. De ekkor már megkötötte velük a szerződést egy Rosé nevű gazdag, angol impresszárió, aki az ikerpárt és az ujszülött gyermeket világgörüllé utra viszi. A szerződés úgy szól, hogy a nővérek havi nyolcezer márkát kapnak s ezenkívül utiköltségüket és ellátásukat is az impresszárió fedezi. A szerződés egy évre szól. Az ikerpár körutra indulása előtt fellép egy prágai varietében. Blaschek Róza, akinek a minap fia született, ma közölte a hatósággal, hogy gyermekének egy Hobusch Pál nevű asztaloslegény az atyja, aki egy prágai panoptikumban van alkalmazva. Arra a kérdésre, hogy Hobusch ellen indítsanak-e apasági keresetet, azt felelte Róza, hogy Hobusch maga is elismeri, hogy ő az atyja a gyermeknek s nem akar ellene keresetet indítani. Tegnap a klinikán — ahol az ikerpár a szülés óta fekszik — vagy husz asszony jelentkezett, akik gondjaikba akarták venni a kis Ferencet, de Blaschek Róza kijelentette, hogy gyermekéről maga akar gondoskodni. — Berlinből azt az érdekes hírt közlik, hogy a szászországi Rossitz-ban tegnap egy asszony férfi-ikreket szült, akiknek fél teste össze van növe s törzsük közös. Az ikrek — akiknek négy karjuk, két fejük, két alsótestük és négy combjuk van — a szülés után hamarosan meghaltak.

— A Zugó-utcai betörő megszökött. Szekeres Lászlót, a tolvaj facér pincéért, a Zugó utcai szállásadón elemelte Litauer Alfréd galiciai lökerekedő 1500 koronát tartalmazó tárcáját, mint megirtuk, a bajai csendőrség leirtóztatta. Ma azt táviratozzák Bajáról a debreceni rendőrségnek, hogy Szekeresnek sikerült a bajai csendőroktól

megugrania. A notórius tolvaj megkerítése végett most már a bajai esendőség is széleskörű nyomozást indított a valószínű, hogy ha újra elfogják Szekereset, nem fog egyhármár ismét elszabadulni.

— **A dohánygyári felüljáró hid megnyitása.** Az államvasutak debreceni osztálymérnöksége, a dohánygyár mellett épülő felüljáró hidat a város felőli, valamint a temetőbe és az „Erzsébet”-gözmalom céljaira épült külön bejárón való közlekedéssel, f. hó 23-án a közforgalom részére megnyitja. A pályaszínen vezető utátjáró egyelőre még megmarad, de csakis a dohánygyárba közlekedés végett.

— **Pincér-tanonek felvétetik a Dreher-sörasarnokban, Plac-utca 45.**

— **Sikkasztó kocsis.** Czebe Mihály kocsis hosszabb idő óta szolgált Farkas Andor Miklós-utca kereskedőnél. Gardája teljesen megbízott a hosszú időn át kifogástalan kocsisban, úgy, hogy pénzbeszedési munkára is alkalmazta. Ma délután aztán Czebe, miután a rábizott több számla elintézésével meglehetősen összegű pénzhez jutott, nem számolt el a gardájának, hanem a pénzt a maga céljaira elköltötte. A sikkasztó kocsis ellen gardája feljelentést tett a büntügyi osztályon.

— **Xilofon-művészek.** Ritka élvezetben volt része tegnap a Magyar Király kávéházban megjelent közönségnek, ahol Medgyesi Z. két kis 5 és 6 éves Jancsika és Zolika gyermekeivel xilofon hangversenyt tartott. A két gyermek precízitással, de az apjuk valószínű művészetével kezelte ezt a kedves hangszert. A művész játéka teljesen magával ragadta a közönséget. A művészek még csak szombaton este hangversenyeznek a Magyar Királyban. Ajánljuk legjobban meghallgatásukat.

— **A földétség.** Hódmezővásárhelyről jelentik: A Hódmezővásárhely határában levő Károlyi-uradalom haszonbéres földjét árverezték két napon át. Az árverés iránt szokatlan nagy érdeklődés mutatkozott. Több mint 2000 ember volt az árverésen. A 4-200 holdas parcellákért csaknem dupla haszonbért ajánlottak részben a régi bérlők, részben az új árverezők. Átlag 60 százalékkal több haszonbért kap most a tulajdonos grófnő, mint a múlt években. Az árak tulajdonos felverését, úgy látszik, még az uradalom megbízottai megsokalták, mert egyes parcellák árverésénél csaknem egyszerre mondta: először-harmadszor, senki többet. E gavallérságra azonban a bérlők felzudultak és követelték a szabályszerű árverést. Egy kis hold földért (1100 négyszögöl) 40-90 K árendát fizetnek. A haszonbérek rohamos emelkedését azzal lehet magyarázni, hogy Vásárhelyen még csak most kezd meghonosodni a belterjesebb gazdálkodás és a konyhakerti vetemény. Árverés előtt alakult meg a dinya- és terményeknek eladásra való termelésre. A zöldségtermelők szövetkezete, mely már az árverésen is megmutatta, hogy mennyire bízik jövőjében.

— **Meglopott debreczeni kereskedők.** Ma délután a rendőrségen panaszra jelentkezett egy Csapó-utcai férfiruha-kereskedő. Elmondta, hogy a boltja elé kiakasz-

tott ruhaneműekből egy férfi-nadrágot elloptak. A lopást többen látták, utána eredtek a menekülő tolvajnak, el is fogták s egy rendőr belesérte a büntügyi osztályra, ahol kiderült, hogy Oláh Gyulának hívják. Megállapítást nyert az is, hogy Oláh egy másik Csapó-utcai kereskedőt is meglopott, Weisz Ábrahámot, akitől három pár új cipőt emelt el. Az egyik pár cipőt meg is találták nála. Oláht, minthogy rendes lakása és foglalkozása van, szabadlábra helyezték. Az eljárást folytatják ellene.

— **Baleset egy építkezésnél.** Sulyos szerencsétlenség történt ma délután fél öt órakor az Első Takarékpénztár újonnan épülő bérházánál. A földmunkát végző munkások egyikére, Prekup István 43 éves napszámásra egy mellette elhaladó földdel meg rakott szekérről nagy földtömeg zuhant s Prekup oly szerencsétlenül szorult a szekér oldalához, hogy több oldalborda betört s ő eszméletét veszítette. Az előtelefonált mentők a sulyosan sérült napszámost a kózkórházba szállították; állapota igen válságos.

— **A Néptakarékpénztár mint szövetkezet Plac-utca 75. sz. a.** életbiztosítással kapcsolatos hosszú lejáratu könnyen visszafizethető kölcsönöket nyújt.

— **Eladó ház.** A Darabos-utcai 31. szám alatt levő ház eladó. A telek frontja (14 öl) be van építve új épülettel, részben még adómentes. A telek nagysága 300 négy szögöl. Bővebb felvilágosítás a kollégium pénztárban nyerhető.

— **Vendéglők figyelmébe.** Zenélőszekrény pénzbedobással pótol egy zenekart remek hanggal, részletre Schwartznál a városházával szemben.

— **Nyári bleuse albumok.** Elite, Revue Parisienne s más nyári divatlapok Hegedűs és Sándornál Kossuth u. 11.

— **Ha igazán szép gyümölcsfákra vágyik,** kérje Kontsek Géza kerítészetének nagy árjegyzékét, s nézze meg a Kossuth-utcai üzletben levő minták minőségét. — Bámulatosan szép fák, igen olcsó áronkaphatók.

— **A Jelzalog és Hitelbank** mint szövetkezet Plac-utca 30. sz. (Ungváry ház) költökönt a legelőnyösebb feltételek mellett folyósít kezességre vagy betételezés mellett.

FŐVÁROSI BAZÁR
Debreczen, Simonffy-utca I. sz. Bórpalota

Regény-Csarnok.

Fényes házasság.

(55.) Irta: Vértesi Arnold.

Es amint Fodor Gyula az aggastyán halálsápadt arcára tekint s amint elgondolja, hogy a nagyapapa elveiben nőtt föl a leány, csak akkor érti meg igazán, mily roppant lelki erő s mily végtelen szerelem lakik e szivben.

Az ifju pirulva hajtja le fejét s úgy érzi, mintha nem volna méltó e szerelemre, mintha oly végtelen csekélység volna az, a

mit ő adhat Lenkének ezért a végtelen sokért, a mit ez áldoz föl érte. Csak egy megosztott szívet adhat, melynek felét elvoglalja a becsvágy és másik felében ah! még egy más leány képe tűnedezik föl és éppen e pillanatban... most... most!

A kéz, mely Lenke kezét szorítja, úgy reszket. A mi nemes és a mi salak az ifju lelkében, az most mind egyszerre felkavarodik.

— Hazugság volna az, hogy szeretem — gondolja magában, félenken emelve föl szeméit Lenkére.

S egy redős összeaszott vén asszony arcot lát a távolban és egy rikácsoló hangot hall:

— Hazugság, mind hazugság, a mit mondasz!

Átvonul lelkén az utolsó találkozás képe. Az öreg asszony ott ül a kopo bőrszékében, a fiatal leány ott áll a küszöbön szelid kék szemével és újra mondja:

— En hiszek neked, Gyula.

Ah! ez is hisz, ez a másik, ez a tündérszép, gazdag, előkelő hölgy. Különös gondolat fordul meg az ifju fejében:

— Valjon nem fogom e elárulni majd ezt is.

A sötét végzetes felhő: folyvást ott érzi feje fölött. Valami zord árnyék átsötétlik a multból a jövőbe s valami távol vesztély félelme megdermeszti az ifju lelaét.

Néma csönd ura kodik a szobában. Az öreg Kompoltby Lőrincz fő emeli reszkető kezét.

— Nagy bánat ért fiamban, igyekezzék ön, hogy unokámat boldognak lassam. Leteszem sorsát az ön kezébe.

S fehér, remegő kezét oda nyújtja a nevelőnek.

XV.

Az esküvő.

Az egész megye bámul, az egész előkelő világ bámul, nem akarják elhinni, hogy Kompoltby Lente csakugyan férjhez megy. Az a büszke leány a nevelőhöz! Ez a gazdag leány, kiró azt hitték, hogy csak magánához megy! Hej, sok sziv megdobbant arra a birre és sok szegény ló megérezte a haragos urfi ostprát, mintha az az ártatlan párák lettek volna okai, hogy a gazdájuk nem boldogult.

(Folytatjuk)

Terménytőzsdé.

Schwarz E. debreczeni bismányos távirati jelesé

Budapest, 1910. ápr. 20.

Készaru 30 olcsóbb,			
1910. októberi buza	10.72	10.73	
májusi buza	12.41	12.42	
1910. áprilisi buza	12.41	12.42	
májusi roza	—	—	
1909. októberi roza	—	—	
1910. áprilisi roza	8.42	8.43	
1910. októberi zab	—	—	
májusi zab	—	—	
1910. áprilisi zab	6.88	6.89	
1909. szeptemberi zab	—	—	
augusztusi tengeri	—	—	

Az orvos és gyógyszerész urakat, szülésznőket, valamint a nagyközönséget tisztelettel értesítjük, hogy

miután a férfi-divat üzletünket kibővíteni óhajtjuk,

az orvosi mű- és kötszerek elárulásával teljesen felhagyunk.

Ennélfogva ezen cikkekét gyári áron bocsájítjuk t. ve önk rendelkezésére.

Nagybani vételnél külön engedmény.

Teljes tisztelettel:

Gyórfi Testvérek,

Plac-utca 30. szám. (Dreher sörasarnokkal szemben.)

Nagy Lajos hirdetési irodájából
Csapó-utca 13.

**Kereskedők !
Kereskedősegédek !
Mindenki !
Biztos megélhetés !
Eladó**
Kitűnően jövedelmező
fűszer és csemegeüzlet.

Egy előkelő városban, mult évi forgalma 50 ezer kor. volt, van 40 könyves vevő. évi lakbér 900 kor., melyért az üzlethelyiségen kívül két utcai szoba, előszoba, konyha, üvegezet folyosó, pincék, padlás, fűskamara és raktárhelyiségek járnak. Kitűnő menetelű fűszer és csemege üzlet, korlátolt italmérési engedéllyel, tözsdével, postai és távirati cikkek, denaturált szesz engedély és marhasó árada. Bővebb felvilágosítást nyújt a legnagyobb készséggel és teljesen díjtalanul a **NAGY LAJOS** hirdetési irodája.

5639—1910. sz.

Hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város házipénztárának és a házipénztár által kezelt alapoknak 1909. évi zárszámadása a városi számvétség által egybeállítván, az 1886. é. i XXI. t. cz. 17. § a rendelkezéséhez képest, a városi számvézői hivatalnál a **1910. évi május hó 1-5 napjától** kezdődőleg 15 napi közszemlére kitétetett.

Erről a Tanács a város adózó lakosságát azzal értesíti, hogy a zárszámadás az említett helyen, a hivatalos órák alatt (d. e. 8—1-ig) megtekinthető, s arra a hivatolt törvény-szakasz sz rint észrevételek tehetők ezen észrevételek a f. év május havában megtartandó törvényhatósági bizottsági közgyűlést megelőzőleg 5 nappal a városi Tanácshoz beadhatók.

Debreczen, 1910. április 18-án.

Városi Tanács.

„Gyöngyvirág Crème“

az arokrémek gyöngye!

Szeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. Simává, lehérré és üdövé teszi az arcbőrt! Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való kréme nem zsíroz, míg az éjjelre való zsíroz. Egy tégely ára 1 korona.

Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó“ czimű gyógyszerárában,
DEBRECZEN.

Hatás utólérhetetlen.

Dr. Dralle

Bükk-hajviz.

Erősíti a hajnövést Akadályozza a hajkopát
Megakadályozza a hajhullást Előnkíti az idegeket
Nemes, természetes hajápoló szer.

Ára K 250 és K 5.—

Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban, illatszerészeknél és borbélyoknál.

Gyári raktár **M. Hoffmann & Co. Tetschen sE.**

Ujdonságok

Női kosztüm szövetekben,
Franczia Delainekben,
Ruhavásznak és Zefírekben
nagy választékban kaphatók

Szabó Lajos Fiai

özégnél,

DEBRECZEN, Rózsator.

Röngyelésben jártas kisasszony

(kereskedelmit végzett előnyben részesül)

felvétetik

FRENKEL JENŐ

sörnagykereskedésében, Arany-János-u. 60

14—15 éves tin

küldöncnek

azonnal felvételik.

Czím megtudható a kiadóhivatalban. —

Napernyők,

divatkelmék — selymek —
osipkék — díszítések

gyönyörű választékban

Donogán és Somossy

özégnél

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Csödtömegeladási hirdetmény.

Alólirott tömeggondnok közhirre teszi, hogy a vb. Schwarcz R. csödtömegéhez leltározott rövidárakból és kész női ruhaneműekből álló áruraktár zárt-ajánlati verseny útján eladatnak az alábbi feltételek mellett:

1. A zárt ajánlatok felett a választmány határoz s azok bármelyikét elfogadhatja vagy visszautasíthatja.
2. A csödtömeg az áruk mennyiségéért, minőségéért és a leltar helyességéért szavatosságot nem vállal.
3. A zárt ajánlatok 100 K bánatpénzzel együtt **1910. évi április hó 27-én, délután 5 óráig** nyújtandók be a tömeggondnokhoz.
4. A választmány a beérkezett ajánlatok felett 1910. évi április hó 28-án, délután 5 órakor határoz.
5. Vevő a vételárat április hó 29-én, délután 5 óráig kifizetni tartozik a tömeggondnoknál, az árukat pedig április hó 30-án, délután 5 óráig átvenni és az üzlethelyiségből elszállítani köteles.
6. A késedelmes vevő bánatpénzét elveszti és köteles az okozott kárt megtéríteni.

Debreczen, 1910. április hó 22-én.

Dr. Horvát Sándor,
ügyvéd, tömeggondnok,
Kassuth utca 15.

Legszebb tavaszi glace, svéd és szarvasbőr

Keztyűk

minden színben.

Óriási választék selyem, czérna és
— mindennemű szövött keztyűkben —

Schön Sándor

keztyű, kötszer- és orvosi műszertárában,
DEBRECZEN, Piacz-utca 12. sz.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szög 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Vasúti betétkből szedett minden szög 8 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék a választékosítást cseleltetni.

Betöltendő.

Gépirónó, teljesen perfekt, azonnal alkalmazást nyer Dr. Horvát Sándor ügyvédnél, Kossuth-u. 15. Értekezhetni délután.

Idősebb leány vagy tisztességes 35-45 éves asszony pénztárosnőnek azonnal felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

Adás-vétel.

28 krajczárért fejfel férfi vagy női harisnyát Benyáts Emil vállalkozóra berendezett harisnyagyára. Debreczen, Tiszapalota

Frissen szedett, válogatott sima szőlővessző eladó, ezre 6 korona Poroszlay László szőlőtelepéről, Hunyadi-utca 3. szám.

Önt is érdeklí hogy vászon, kanavász, legfinomabb fehér és színes damaszt-étkezésledek, férfi és női szövetek, ugyszintén felöltők, szőnyegek, csipke és szövet függönyök, ágyszerítők legolcsóbb árak mellett beszerezhetők heti vagy havi részletfizetésre az ujonnan berendezett és dusan felszerelt Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur Hatvan-u. 17. sz. alatti áruházában

Tetőcserép, mész, cement kapható Fülöp és Tár. a mézkereskedésében, Homokkert utca 121, Hatvan utca 9.

Benzin, automobil, motor, világító nagyban és kicsinyben kapható Deutschnál. Hatvan utcán.

Új rendszerű női férfi divatárak és butorokadás, A mai naptól kezdve minden hitelképes egyén kényelmes heti vagy havi részletfizetés mellett szerezhethi be nálam szükségletét női divat cikkekben, női kabátok, férfi öltönyök, felöltők, mindennemű vásznak és canavászokban, saját készítésű cloth és Caschmir paplanokban, valamint egyszerű és modern butorokban. A készpénz mellett áraknál mindössze 5% árkülönbség. Kaiser Salamon, Hatvan-u. 2

Egy szabóműhely berendezés, teljesea felszerelve, eladó. Czim a kiadóban.

Naponta friss érkezésű bácskai és Gégenyi thea-vaj kilója 4 korona. Kapható Glücknél Péterfia.

Szóló vessző ültetésre Ezerjő Kövidinka 42 faj csemege első rendű még kapható Molnár Lukácsnál Debreczenben.

Két vagon burkolatú jutányos árban eladó. Értekezhetni Darvas Miksa fűszerüzletében Teleky utca sarok. Telefon 294.

Majdnem új állapotban egy teljes finom háó szoba, asztal, székek, Cheislang matracz, konyha berendezés elköltözés végett azonnali eladó. Piaze u 70. az udvarban.

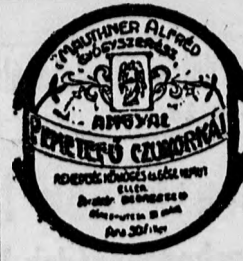
Lakás

Modern üzlethelyiség Hatvan-u 11. sz. alatt átadó, esetleg a berendezés is eladó.

Egy üzlet helyiség bármikor kiadó. Knöpfler Frigyes Pásti utca 5. szám.

Különféle.

Női fodrász terem, ondulálás, champoing hajmosás, villanyos szárítás, hajfestés, hajmunka különlegességek csakis Weisz Edéné termeiben Piaze 38. Kifésült hajat legmagasabb árban veszek. Telefon 759.

Szép csak az lehet, ki **Mauthner** "Lillom-crémjót" használja. — Vételnél Mauthner névre ügyeljünk. Kapható **Arany-Angyal** gyógyszerár Debreczen, Piaze- és Szent-Anna-utca sarok

Csödtömegeladási hirdetmény.

Vb. Geller Henrik csödtömegéhez 1-222. 225. és 226. t. sz. a. leltározott 2583 K 59 f. beszerzési és 1664 K 43 f. becsértékű gépek és gépalkatrészek, gramophonokból álló áruaktár zárt ajánlati verseny útján eladatik. Az ajánlatok 160 K. bántapénzzel együtt **április hó 26-án, déli 12 óráig** adandók be tömeg gondnokhoz. A választmány ugyanaznap délután 5 órakor határoz az ajánlatok felett. A vételár április hó 28-ig kifizetendő, az áruaktár pedig április hó 30-ig átveendő és elszállítandó vevő által. A késedelmes vevő elveszti bántapénzét és kártérítéssel tartozik.

Debreczen, 1910. április hó 22-én.

Dr. Horvát Sándor, ügyvéd, tömeg gondnok, Kossuth-utca 15.

Kartelen kívül.

MEZŐ ÁRMİN

épülete, deszka és cserépkereskedése, **Wesselényi-tér 6. szám alatt** (Bertalagözmalom mellett.) — **Kartelen kívül, tehát olcsó árak.** Mindenkinek saját érdeke, hogy szükségletét nálam szerezzé be.

Telefon 632.

Alapított 1893. évben.

Telefon 632.

Halmágyi Sámuel

női és leány felöltők legnagyobb áruházában
Piaze-utca, a főpostával szemben.

Olcsó árak. Üzlet megnagyobbítás miatt. Olcsó árak.

Női és leány Costümök	Női és leány felöltők
Gyermek kabátok és gallérok	Ruhaaljak és alsó szoknyák
Lilster és vászon köpenyek	Moiré és ottomán Paletók
Cimonák és Gallérok	Pongyolák és Princes ruhák
Vászon és batist ruhák	Fehér és színes vászonaljak
Csipke Tüll és Sellem blousok	Angol szövet és Zephir blousok.

Az összes raktáron levő eredeti Ruha-costüm és felöltő modellek **les állított árban** szerezhetők be.

Külön mérték osztály!

Szolid olcsó árak! Előzékeny pontos kiszolgálás!

Üzlet megnagyobbítás miatt rendkívül olcsó árak.

